Gparted İle Windows'tan Linux'a Yer Ayırıyoruz

Abbas Dehmen

Nisan, 2011

Ubuntu'yu denemek isteyen ve Windows'undan da vazgeçemeyen kullanıcılar bilgilerim kaybolur endişesiyle bilgisayarına kurmaktan çekinirler. İnceleyeceğimiz bu yazı ile her iki işletim sisteminin de bilgisayarımızda yan yana kalmasını sağlayacağız.

Wubi adlı araçla Windows'un içine Ubuntu işletim sistemini kurmak mümkündür ama sistem kararlılığı açısından bu çok sağlıklı olmayabilir. Daha dengeli bir işletim sistemi için kendi disk biçiminde kullanmak en iyisidir. Bu yazıda Gparted disk bölümlendirme aracı ile Windows kurulu bilgisayarda Linux için boş disk bölümü oluşturarak kurulum yapmayı öğreneceğiz.

Her şeyden önce elimizde Ubuntu'nun kendi sitesinden indirilmiş ve uygun programla diske yazılmış Ubuntu CD'si olmalı. Bunu belirtmemdeki amaç bozuk veya yanlış çekilmiş Cd'ler boşa zaman harcamanıza neden olacaktır. İmaj dosyası yazdırma ile ilgili internette bol miktarda açıklayıcı belge bulabilirsiniz.

Elimizde düzgün çekilmiş çalışır durumda Ubuntu Cd'si olduğunu varsayarak ilk işlemimize başlıyoruz. Bilgisayarımıza Ubuntu Cd'sini takıyor ve bilgisayarımızı çalıştırıyoruz. Anakartın önyükleme(boot) ayarlarında açılış seçeneklerinde DVD-CD ROM sürücüsünün ilk açılış seçeneği olarak işaretlenmiş olması gerekir. Aksi takdirde Cd önyüklenemeyecek ve kurulum başlamayacaktır. Tüm bunların hazır olduğunu varsayarak devam ediyoruz.

Önyüklemenin ardından sizden kullanılacak dil seçeneği ve bu yapılan işlemin bir kurulum mu yoksa deneme mi olduğunu soracaktır. "Dene"diyerek sistemin kurulum yapmadan açılmasını sağlıyoruz. Karşımıza Ubuntu'nun basit kullanıcı dostu arayüzü gelecektir. Sistem -> Yönetim -> Gparted yolunu izleyerek veya"Alt+F2" tuş ikilisine basıldığında çıkan kutucuğa "Gparted" yazarak uygulamayı çalıştırıyoruz.

😣 🖲 🗊 /dev	//sda - GParl	ted						
GParted Edit	: View De	vice Parti	tion Help)				Res
. 0 -						/dev/sda (4		In or effic
/dev/sda2 /dev/sda3 97.56 GiB 368.10 GiB								not
Partition	File System	Label		Size	Used	Unused	Flag	S
/dev/sda1	ntfs	System	Reserved	100.00 MiB	33.59 MiB	66.41 MiB	boot	
/dev/sda2	ntfs			97.56 GiB	44.24 GiB	53.32 GiB		
/dev/sda3	ntfs			368.10 GiB	48.69 GiB	319.42 GiB		
unallocated	unallocat	ted		1.02 MiB				

0 operations pending

Şekil 1:

Resim1'de görüldüğü gibi disk bölümlerimizi gösteren bir tablo çıkacaktır. Bu tabloda 368 GB olarak görülen benim Windows yüklü bilgisayarımda "D"bölümü olarak bilinen yedeklerimin olduğu kısımdır. Burada Windows sistem dosyalarına ait hiçbir dosya yok. Rahatlıkla bu bölümü kullanabilirim.

/dev/sda3 368GB görülen kısmın üzerine sağ tıklayarak çıkan menüden"Resize/Move" tıklıyorum.

Şekil 2:

Karşıma ne kadar disk alanı ayıracağımı belirleyeceğim ikinci bir pencere açılacaktır. "Free space following" yazan yerin kutucuğuna ben 100.000 mb gibi bir değer yazıyorum. İsterseniz bunu grafik ekranda görülen kutucuğun sağ köşesin den tıklama ile tutup kaydırarak da istediğimiz kadar alan ayırabilirsiniz.

80	🖲 /dev/sda	a - GParted					
GParte	ed Edit Vi	iew Device Pa	ntition Help				
	9 🚽		s of		l	/dev/sda (4	465.76 GiB) 🔻
	/dev/sda2 97.56 CiB 8 Resize	e/Move /dev/sda	33	/dev/s 368 10	da3 CiB		
Partiti						Unused	Flags
/dev	•					6.41 MiB	boot
/dev,		Minimum cizo: 40		imum cizo: 276		53.32 GiB	3
/dev,	1	Minimum size: 4		imum size: 3769	940 MIE	319.42 GiB	3
unall		Free spac	e preceding (MiB):	266 ‡			-
		New size	MiB):	276674 🗘	Tıklama i	ile alan be	elirleyin
		Free spac	e following (MiB):	100000 🗘			
		Align to:		MiB ‡			
				Cancel	Resize/Mov	/e	
	Mb	cinsinder	alan belirle	yin			

```
0 operations pending
```

Şekil 3:

"Resize/Move" diyerek işlenecek alanı ayarlamış oluyoruz. Ayırdığımız bu 100 GB'lık bölüm işlem bittiğinde boş alan olarak görülecektir. Üst menüde bulunan onay(tik) işareti yeşil rengi almış olacaktır. Tıklayarak boş alanın yaratılmasını sabırla bekliyoruz. Sabırla diyorum çünkü bu işlem hayli uzun sürebilir. Windows dosya sistemine ait bütün dosyaların taşınması ve boş alan yaratılması işlemi birkaç saatten önce bitmeyecektir. Yapılan işlemin uzunluğunu bilgisayarınızın işlemcisi ve ram miktarı belirleyecektir.

Grafik ekranda işlemin durumunu görebileceksiniz. Diskinizde yaptığınız değişiklik bittiğinde yeni disk tablonuz aşağıdaki gibi olacaktır.

"unallocated''diye görülen bölüm artık Ubuntu kurulumu için hazırdır. Gparted uygulamasını kapatıp ana ekrana dönerek kurulumu başlatabiliriz.

Bütün bu işlemleri yaptığımızda bilgisayarımızdaki Windows işletim sistemine hiçbir zarar gelmediğini bilerek masaüstündeki"Install Ubuntu" yu çift tıklatarak kurulumu başlatıyoruz.

Klavye, dil gibi bölümleri geçtikten sonra en önemli bölüm olan disk bölümlendirme kısmına geliyoruz. Burada bizim seçeneğimiz "Bölümleri elle belirt"olmalı. Her ne kadar parantez içinde"Gelişmiş" yazsa da bu kısmın çok basit olduğunu göreceksiniz.

Karşımıza disk tablosu grafik ekranda tekrar çıkacaktır. Yapmamız gereken ayırdığımız 100 GB'lık bölümü bulup fare ile üzerini tıklamak olmalı. Bunu yaptığımız zaman "Ekle"düğmesi etkin hale gelecektir. "Ekle" düğmesine basarak bir sonraki pencerenin açılmasını sağlıyoruz.

Applying pending operations

Depending on the amount and type of operations this might take a long time.

Move /dev/sda3 to the right and shrink it from 368.10 GiB to 270.19 GiB

138.80 GiB of 270.13 GiB read (00:26:03 remaining)

read 270.13 GiB using a block size of 16.00 MiB

Completed Operations:

Şekil 4:

😣 🗐 🗊 /dev	v/sda - GParted								
GParted Edil	t View Device	e Partition Help							
<u> </u> -	🔓 🚫 🚽 👘 💪 🗸 💭 (dev/sda (465.76 GiB) ▼								
/dev/sda2 97.56 GiB /dev/sda3 unallocated 97.66 GiB 97.66 GiB						located 6 GiB			
Partition	File System	Label	Size	Used	Unused	Flags			
/dev/sda1	ntfs	System Reserved	100.00 MiB	33.59 MiB	66.41 MiB	boot			
/dev/sda2	ntfs		97.56 GiB	44.24 GiB	53.32 GiB				
unallocated	unallocated		266.00 MiB	-	-				
/dev/sda3	ntfs		270.19 GiB	48.68 GiB	221.50 GiB				
unallocated	unallocated		97.66 GiB	_	-				
0 operations pe	ending								

Şekil 5:

S S Kur	
Sürücü alanı ayır	
 Diğer işletim sistemlerinin yanına kur Diskin tümünü temizle ve kullan Bölümleri elle belirt (gelişmiş) 	Çık Geri İleri

Şekil 6:

8 🔵 Kur							
Sürücü	alaı	пі ауіг					
sda1 (ntfs 104.9 MB	s) 📕	sda2 (ntfs) [104.8 GB	Free space 278.9 MB	sda3 (r 290.1 C	itfs) 🗌 Free space B 104.9 GB		
Aygıt Juev/suas	Tür	Bağlama nok	tası Biçim?	Boyut 290113 Mib	Kullanılan SZZTS MID		
boş alan	_			104857 MB			
/dev/sdc							=
/dev/sdc1	fat32			8000 MB	7217 MB		
Yeni Disk B	ölümü	Tablosu E	kle Değiş	știr Sil	Geri al		
Önvüklevic	i						
Device for b	oot loa	ader installati	on:				
/dev/sda A	TA WD	CWD5000AA	KS-0 (500.1 G	в)			
			,	,			
					Çık	Geri	Şimdi Yükle

😣 Bölüm oluştur		
Yeni bir bölüm oluştur		
Yeni bölümün türü:	⊖ Birincil	🖲 Mantıksal
Megabayt (~1000000 bayt) cinsinden yeni bölüm boyutu:	30000	*
Yeni bölüm için yer:	Başlangıç	⊖ Son
Nasıl kullanılacağı:	Ext4 günlüklü do	osya sistemi 🔹
Bağlama noktası:	1	V
	ipt	tal Tamam

Ubuntu için gerekli en fazla alan 30000 Mb olmalıdır. Bu alan Ubuntu'nun kurulması ve çalışması için oldukça büyük bir alandır. Ben bir çok programı ve uygulamaları yükleyeceğimi düşünerek bu denli büyük bir alan ayırıyorum. Siz bunu 20000 Mb olarak da ayarlayabilirsiniz.

Nasıl kullanılacağı kısmını Linux dosya sistemi olan Ext 4 olarak ayarlıyoruz.

Bağlanma noktası diye tabir edilen bölüm Windows kullanıcılarının "C''diye bildiği sistem dosyalarının kaydedildiği kısımdır. Linux işletim sisteminde bu''/" ile ifade edilir.

Bu ayarları yaptıktan sonra "Tamam" düğmesine basarak ilk ekrana tekrar dönüyoruz.

😣 🖨 Kur							
Sürücü a	alanı	ауіг					
			_				
sda1 (ntfs) 104.9 MB	sd 10	a2 (ntfs) 🗌 Free 4.8 GB 278.9	space MB	sda3 (ntfs 290.1 GB	s) sda5 (ext4) 30.0 GB	Free space 74.9 GB	
Aygıt	Tür	Bağlama noktası	Biçim?	Boyut	Kullanılan		
/dev/sda3	ntfs			290113 MB	52275 MB		
/dev/sda5	ext4	/		29998 MB	bilinmeyen		
boş alan				74857 MB			
/dev/sdc							
Yeni Disk Böl	lümü Ta	blosu Ekle	Değişti	r Sil Ge	ri al		
Önyükleyici Device for bo	otload	er installation:					
/dev/sda ATA	WDC	WD5000AAKS-0 (50	00.1 GB)				▼
					Çık	Geri	Şimdi Yükle

Şekil 7:

Boş alanın ayarladığımız kadar kısmının gittiğini ve küçüldüğünü disk tablosunda görebiliyoruz.

Bir önceki işlemde yaptığımız gibi tekrar "boş alan" kısmını tıklayıp ekle diyoruz. Şimdi yapacağımız işlem ise takas alanı oluşturmak. Bunu geçici ram olarak düşünebiliriz. Takas alanını oluşturmak bilgisayarınızın başarımını doğrudan etkileyeceğinden kesinlikle önerilir.

Karşımızı açılan pencereden bu kısmın değerini 2000 Mb olarak belirliyoruz.

"Nasıl kullanılacağı"bölümünü"Takas alanı"olarak belirliyoruz."Tamam" diyerek tekrar ilk pencereye dönüyoruz.

😣 Bölüm oluştur		
Yeni bir bölüm olustur		
Megabayt (~1000000 bayt) cinsinden yeni bölüm boyutu:	2000	*
Yeni bölüm için yer:	🖲 Başlangıç	⊖ Son
Nasıl kullanılacağı:	takas alanı	▼
Bağlama noktası:		
	İptal	Tamam

Şekil 8:

Diğer kısımlarda yaptığımız gibi boş alanı tıklayıp "ekle"diyoruz.

Şimdi yapacağımız işlem ise Windows işletim sisteminde"D" diye tabir edilen ve yedeklerimizi, müzik ve videolarımızı sakladığımız kısımdır. Format atılması gerektiğinde bu kısmı silmeyerek bilgilerimizi eski yerinde bulabiliriz.

Artık diskte herhangi bir Mb değişikliği yapmıyoruz.

😣 Bölüm oluştur	
Yeni bir bölüm oluştur	
Megabayt (~1000000 bayt) cinsinden yeni bölüm boyutu:	72858
Yeni bölüm için yer:	🖲 Başlangıç 🛛 Son
Nasıl kullanılacağı:	Ext4 günlüklü dosya sistemi 🔹
Bağlama noktası:	/home 🔹
	iptal Tamam

Şekil 9:

Nasıl kullanılacağı bölümünü yine Linux dosya sistemi olan "Ext 4"olarak işaretliyoruz. Bağlanma noktası kısmını"/home" olarak işaretliyoruz. /home kısmı artık bizim yedeklerimizi ve önemli belgelerimizi saklayacağımız kısım. Tamam diyerek ilk pencereye tekrar dönüyoruz. Ubuntu kurulumu için gerekli bütün işlemleri böylece bitirmiş oluyoruz.

😣 🖨 Kur							
Sürücü a	alanı	ауіг					
sda1 (ntfs) 104.9 MB	sd 10	a2 (ntfs)	space MB	sda3 (ntfs 290.1 GB) sda5 (ext4) 30.0 GB	sda6 (linux-swap) 2.0 GB	s 7:
Aygıt /dev/sda3	Tür ntfs	Bağlama noktası	Biçim?	Boyut 290113 MB	Kullanılan 52275 MB		
/dev/sda5	ext4	1		29998 MB	bilinmeyen		
/dev/sda6 /dev/sda7	swap ext4	/home		1998 MB 72856 MB	bilinmeyen bilinmeyen		
Yeni Disk Böl	ümü Ta	blosu Ekle	Değişti	r Sil Ge	ri al		
Önyükleyici Device for boo	otloade	er installation:					
/dev/sda ATA	WDC	WD5000AAKS-0 (50	0.1 GB)				•
					Çık	Geri Şimdi Yı	ükle

Şekil 10:

Disk tablosunda görülen kısımlar:

/dev/sda5 sistem dosyalarının yükleneceği bölüm (Windows'ta C) /dev/sda6 Takas alanı /dev/sda/7 yedeklerin tutulacağı bölüm (Windows'ta D) disk tablosunda görülen "ntfs" kısımlar Windows'a ait kısımlardır.

"Şimdi Yükle" diyerek Ubuntu'yu kurmaya başlayabiliriz. Eğer gösterilen adımları sorunsuz ve eksiksiz olarak yaptıysanız Windows'un yanına Ubuntu işletim sistemini de kurmuş olacaksınız.

Kurulum bittiğinde bilgisayarınız açılırken sizden hangi işletim sistemi ile açılmasını istediğinizi soracaktır. Eger bir seçim yapmazsanız 10sn içinde bilgisayar Ubuntu işletim sistemi ile açılacaktır.

Bu yazımızda Windows işletim sisteminin yanına Ubuntu işletim sistemi kurmayı öğrendik. Artık çekinmeden Ubuntu Linux'u deneyebilirsiniz.